

ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร

Effectiveness of the Operation of Development Strategic Plan of Yasothon provincial

ศิลป์ ชื่นนิรันดร์, สุวัฒน์ จิตต์จันทร์*

Silpa Chuennirun, Suwat Jitjun

Received: December 16, 2018 Revised: March 12, 2019 Accepted: April 2, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ประกอบด้วย ข้าราชการสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค 6 กระทรวง และประชาชนทั่วไป การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน ด้านบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทุกภาคส่วน รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้คุณธรรมและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านความมั่นคงสงบเรียบร้อย ด้านอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากตามลำดับ ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดยโสธร โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านการจัดการ รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยี ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านวัสดุ และด้านงบประมาณ 2) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร พบว่า (1) การบริหารยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดยังขาดการบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ ขาดการประสานงาน (2) ด้านงบประมาณมีไม่เพียงพอ ไม่ได้รับงบประมาณตามที่ขอรับการสนับสนุน (3) ด้านโครงสร้างองค์กร เนื่องจากรัฐบาลได้ปรับโครงสร้างของส่วนราชการหลายแห่ง ภายใต้การปฏิรูประบบราชการ มีการยุบรวมส่วนราชการบางแห่ง ส่วนราชการที่ตั้งขึ้นใหม่บางแห่งขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การพัฒนา, ประสิทธิภาพการดำเนินงาน, แผนพัฒนาจังหวัดยโสธร

* สาขารัฐศาสตร์ (การปกครอง) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ABSTRACT

This study aimed to 1) investigate the effectiveness of the operation of the development strategic plan of Yasothon province, and 2) examine the problems and obstacles of the operation. The research instrument was a questionnaire. The samples were 400 samples consisting of government officials under 6 ministries of provincial administrations and local people. The data were analyzed using descriptive statistics including percentage, mean and standard deviation and correlation coefficient. The content analysis was also used to analyze the data.

The results found that the effectiveness level of the operation of development strategic plan of Yasothon province in overall was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the most valuable aspects were the promotion of tourism, trading and investment and good governance in all sectors, followed by the promotion of safety agriculture and organic agriculture, raising the quality of life, the development of human to a society of learning and integrity and good culture, infrastructure development, security, peace and order, conservation, restoration and development of natural resources and the environment, and the local economic development, respectively. The factor affecting the effectiveness level of the operation of developmental strategic management of Yasothon province in overall was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that the most valuable aspect was management, followed by technology, organizational structure, coordination and supply and budget, respectively. For the problems and obstacles of the operation, the results indicated that (1) the provincial development strategic administration lacked of the integration of various agencies and coordination, (2) the budget was insufficient, and (3) the government had adjusted the structure of many government agencies under the bureaucratic reform by abolish some government agencies, therefore, some newly established government agencies lacked of the readiness to perform their duties according to the mission.

Keywords: Strategic, Operation Efficiency, Development Yasothon province plan

บทนำ

การบริหารราชการส่วนภูมิภาค เป็นกลไกการบริหารราชการแผ่นดินที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เป็นระบบการบริหารราชการที่มีความผูกพันและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในระดับพื้นที่ รวมทั้งเป็น จุดเชื่อมต่อในการนำนโยบายและบริการสาธารณะประเภทต่าง ๆ ของรัฐไปสู่ประชาชน แม้ภาครัฐจะให้ความสำคัญในเรื่องการกระจายอำนาจลงสู่ท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการกระจายบริการสาธารณะประเภทต่าง ๆ ไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการให้มากขึ้น แต่การบริหารราชการส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะจังหวัดก็ยังคงมีความสำคัญที่จะต้องดำรงอยู่และพัฒนากลไกการบริหารให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (สถาบันดำรงราชานุภาพ ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2550, หน้า 1-2) หากพิจารณาโครงสร้างการบริหารราชการจังหวัดในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าเป็นโครงสร้างการบริหารงานที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการควบคุม ดูแล และบังคับบัญชาการบริหารราชการภายในจังหวัด โดยมีสายการบังคับบัญชาส่วนราชการบริหารราชการส่วนภูมิภาคซึ่งแต่ละหน่วยงานต่างมีสังกัดอยู่กับกระทรวง/กรมต่าง ๆ (สำนักงานพัฒนาระบบราชการ, 2548, หน้า 1-2) และในเวลาเดียวกันก็ยังคงปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานตนเองภายใต้โครงสร้างการบริหารงานที่หน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาคต้องปฏิบัติภารกิจโดยขึ้นตรงต่อต้นสังกัดในส่วนกลาง แต่อยู่ภายใต้การบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารการปกครองในพื้นที่จังหวัด จึงส่งผลให้ระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาคในปัจจุบันต้องเผชิญกับปัญหาหลักก็คือการขาดความเป็นเอกภาพในการบริหารงานในพื้นที่ และทำให้การบริหารงานเชิงยุทธศาสตร์ของจังหวัดมีความอ่อนแอ จังหวัดไม่สามารถทำหน้าที่ในฐานะกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาคของรัฐได้อย่างคล่องตัวและมีเอกภาพ ที่ผ่านมามีจังหวัดไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วเท่าที่ควร ซึ่งสภาพปัญหาในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคของไทย สามารถสรุปได้ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ปัญหาพื้นฐานในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่มีมาตั้งแต่อดีต และ ปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคแบบบูรณาการ โดยปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการส่วนภูมิภาคใน 5 ประการ คือ 1) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคของไทยขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ส่งผลให้สิ้นเปลืองงบประมาณ 2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคขาดทิศทางที่ชัดเจน 3) ความสับสนของข้าราชการและผู้ปฏิบัติงาน 4) การเร่งรัดในการปรับระบบการทำงานของส่วนราชการมากเกินไป อันส่งผลให้ข้าราชการต้องทำงานหนัก 5) การบริหารราชการส่วนภูมิภาคไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เท่าที่ควร หรือการบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็นการสนองต่อหน่วยงานมากกว่าสนองต่อประชาชน (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551, หน้า 2-4; สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2558, หน้า 1)

ภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าว การเกิดขึ้นของระบบการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ และการจัดโครงสร้างในรูปของกลุ่มจังหวัด จึงอาจมองได้ว่าเป็นความพยายามที่จะสร้างความเป็นเอกภาพให้เกิดขึ้นในพื้นที่นอกศูนย์กลางของไทย แผนพัฒนาในระดับจังหวัดจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ภาคราชการของประเทศไทยนำมาใช้เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานราชการในระดับจังหวัด มุ่งเน้นการสร้างความเป็นเอกภาพ หากแต่เป็นการสร้างความเป็นเอกภาพในเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่มากกว่าความเป็นเอกภาพในเชิงอำนาจทางการบริหารปกครองพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นเรื่องของการใช้ปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงานโดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับกับการแสดงประสิทธิภาพของการดำเนินงานมากขึ้น แผนพัฒนาของจังหวัดจึงเป็นการมองแบบองค์รวมเน้นสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแนวทางในการพัฒนาจังหวัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพให้สนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด โดยต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทาง

หรือมาตรการการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพของพื้นที่ และ ปัญหาความต้องการของประชาชน (ประสิทธิ์ การกลาง, 2552, หน้า 1-2)

ด้วยสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนา จังหวัดยโสธร โดยในการบริหารแผนพัฒนาจังหวัดส่วนใหญ่ นโยบายภาครัฐจะคล้ายคลึงกัน ศึกษาว่าประสิทธิภาพ การบริหารยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดยโสธรมีประสิทธิภาพอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคและแนวทางการ บริหารยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดยโสธรเป็นอย่างไรซึ่งผลการศึกษาและข้อค้นพบจะเป็นแนวทางในการ บริหารการพัฒนาจังหวัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาเฉพาะประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัดยโสธร ทั้ง 9 ด้าน คือ ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร, ส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน, พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก, พัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้คู่ คุณธรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม, ยกระดับคุณภาพชีวิต, อนุรักษ์ พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม, เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย, บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทุกภาคส่วน โดยมีปัจจัยที่ ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย การจัดการ งบประมาณ วัสดุ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยี และการประสานงาน

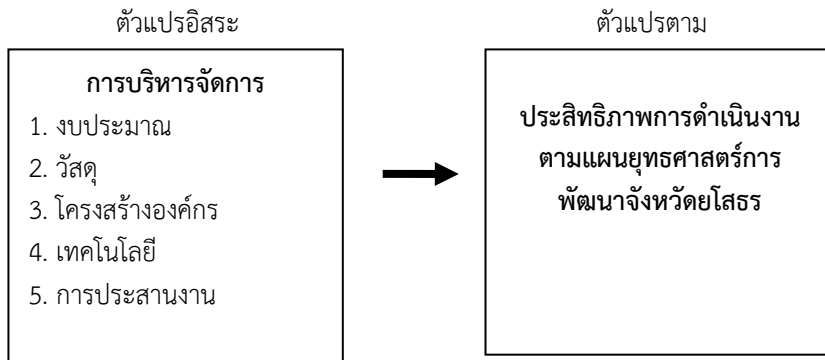
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ จะศึกษาเฉพาะพื้นที่จังหวัดยโสธรทั้ง 9 อำเภอ

3. ขอบเขตด้านประชากรที่จะศึกษา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่รัฐสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค 6 กระทรวง คือ ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย สาธารณะสุข เกษตรและสหกรณ์ พัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงพาณิชย์ และประชาชนทั่วไป จำนวน 553,684 คน

4. ขอบเขตด้านเวลา ได้ทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนสิงหาคม 2559-ตุลาคม 2560

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การบริหารจัดการ งบประมาณ วัสดุ โครงสร้าง องค์กร เทคโนโลยี และการประสานงาน (Gibson, Ivancevich and Donnelly, 1988) ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย ส่งเสริมการเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร, ส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน, พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก, พัฒนาค้นสู่สังคมแห่งการเรียนรู้คู่คุณธรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม, ยกระดับ คุณภาพชีวิต, อนุรักษ์ พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม, เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบ เรียบร้อย, และบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทุกภาคส่วน (สำนักงานจังหวัดยโสธร, 2557)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค 6 กระทรวง คือ ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย สาธารณะสุข เกษตรและสหกรณ์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงพาณิชย์ จำนวน 1,045 คน และประชาชนทั่วไป จำนวน 553,684 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค และประชาชนทั่วไป กำหนดระดับความเชื่อมั่นไว้ที่ระดับร้อยละ 95 โดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane คำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แบ่งเป็น ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย สาธารณะสุข เกษตรและสหกรณ์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงพาณิชย์ รวม 6 กระทรวง จำนวน 200 คน ประชาชนทั่วไป 200 คน รวม 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการด้วยโสธร

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการด้วยโสธร

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการด้วยโสธร

2.2 การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสอบถาม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น แล้วนำมาปรับปรุง โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC = 0.94

3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกับประชากร และไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.895

4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วไปเก็บรวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการแจกแบบสอบถามโดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้ฟังและให้เวลาในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 400 ฉบับ แล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง โดยวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีประสิทธิภาพมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีประสิทธิภาพปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีประสิทธิภาพน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ระดับศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง พบว่า ระดับประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และอยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทุกภาคส่วน รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ คุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านความมั่นคงสงบเรียบร้อย ด้านอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการจัดการ มีค่าเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน รองลงมาคือด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างองค์กร มีค่าเฉลี่ย 3.29 ด้านการประสานงาน มีค่าเฉลี่ย 3.29 ด้านวัสดุ มีค่าเฉลี่ย 3.23 และด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.16 ตามลำดับ

3. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาลำปาง พบว่า (1) การบริหารยุทธศาสตร์พัฒนาลำปางยังขาด การบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ การดำเนินงานในบางยุทธศาสตร์ยังไม่เป็นไปในแนวทางการปฏิบัติงานแบบบูรณาการ ขาดการประสานงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกันระหว่างกิจกรรมของโครงการภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน ซึ่งสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการที่ส่วนราชการต่าง ๆ ในลำปางยังคงมีวัฒนธรรมการปฏิบัติแบบต่างฝ่ายต่างปฏิบัติ (2) ด้านงบประมาณมีไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณตามที่ขอรับการสนับสนุน (3) ด้านโครงสร้างองค์กร เนื่องจากรัฐบาลได้ปรับโครงสร้างของส่วน

ราชการหลายแห่ง ภายใต้การปฏิรูประบบราชการ มีการยุบรวมส่วนราชการบางแห่ง รวมทั้งส่วนราชการหลายแห่งได้รับการจัดตั้งใหม่ แต่มีปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ส่วนราชการที่ตั้งขึ้นใหม่บางแห่งขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ เช่น เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย และแนวทางการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้การบริหารยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น พบว่ามีแนวทางการพัฒนาโดยเพิ่มจุดแข็งให้จังหวัดมีเอกภาพมากขึ้นโดย (1) ส่วนกลางต้องมอบอำนาจให้แก่จังหวัดอย่างชัดเจนและครบถ้วน (2) กำหนดยุทธศาสตร์ของส่วนราชการในส่วนกลางและจังหวัดให้สัมพันธ์กันเพื่อให้การส่งเสริม สนับสนุน และบูรณาการได้ (3) ส่วนกลางต้องสนับสนุนให้ส่วนราชการในส่วนภูมิภาคได้มีความพร้อมและมีศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย จำแนกตามประเด็นการค้นพบ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดด้วยยุทธวิธีโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน และอยู่ในระดับปานกลาง 8 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทุกภาคส่วน รองลงมาคือ ด้านส่งเสริมการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร ด้านยกระดับคุณภาพชีวิต ด้านพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้คู่คุณธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านความมั่นคงสงบเรียบร้อย ด้านอนุรักษ์ พินิจ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ตามลำดับ เนื่องจากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ การดำเนินงานจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมจากประชาชนด้วย ในด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน นั้น เป็นด้านที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ รายได้ การดำเนินงานจึงมีหลายหน่วยงานร่วมมือกันจึงทำให้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวภา ปักโคทานัง และ จีรวัฒน์ เจริญสุข (2557) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำโดยรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคุณภาพชีวิตและสังคม ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองและการบริหาร และด้านเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว, ทศนีย์ ประธาน และกฤติกา เลชะกุล (2556) ได้ศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ประจำปีงบประมาณ 2555 พบว่า ประชาชนจังหวัดกระบี่มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์และความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ในระดับมากทุกยุทธศาสตร์และรวมทุกยุทธศาสตร์

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดด้วยยุทธวิธี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน รองลงมาคือด้านเทคโนโลยี รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านวัสดุ และด้านงบประมาณ ตามลำดับ เนื่องจากการบริหารจัดการเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการนำแผนยุทธศาสตร์ไปดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จ การบริหารมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์ แต่ที่สำคัญที่ได้ยึดถือกันมาโดยตลอดคือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยมีการปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่สำคัญ ๆ ทุกคนควรจะต้องรับรู้รับทราบ ร่วมกันตัดสินใจ และ

ร่วมกันทำ จึงต้องมีการจัดวางโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการติดต่อประสานงานกันเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว, ทศนีย์ ประธาน และกฤติกา เลชะกุล (2556) ได้ศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ประจำปีงบประมาณ 2555 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนจังหวัดกระบี่มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์และความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ในระดับมากทุกยุทธศาสตร์และรวมทุกยุทธศาสตร์ ประชาชนจังหวัดกระบี่ที่มีการรับทราบข้อมูลการดำเนินงาน และรับทราบข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ และความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ความคิดเห็นต่อคุณภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนายุทธศาสตร์ทุกยุทธศาสตร์ และรวมทุกยุทธศาสตร์ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดยโสธร พบว่า (1) การบริหารยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดยโสธร การบูรณาการของหน่วยงานต่าง ๆ นอกจากนี้ การดำเนินงานในบางยุทธศาสตร์ยังไม่เป็นไปในแนวทางการปฏิบัติงานแบบบูรณาการ ขาดการประสานงาน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกันระหว่างกิจกรรมของโครงการภายใต้วัตถุประสงค์เดียวกัน ซึ่งสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากการที่ส่วนราชการต่าง ๆ ในจังหวัดยโสธรยังมีวัฒนธรรมการปฏิบัติแบบต่างฝ่ายต่างปฏิบัติ ไม่มีการบูรณาการในการทำงานอันเนื่องมาจากการรับนโยบายจากหน่วยงานที่ตนเองสังกัด จนบางครั้งเกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันเกิดขึ้น (2) ด้านงบประมาณมีไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่ได้รับงบประมาณตามที่ขอรับการสนับสนุน เนื่องจากเงินงบประมาณมักกระจายไปตามภารกิจย่อยของแต่ละหน่วยงาน (3) ด้านโครงสร้างองค์กร เนื่องจากรัฐบาลได้ปรับโครงสร้างของส่วนราชการหลายแห่ง ภายใต้การปฏิรูประบบราชการ มีการยุบรวมส่วนราชการบางแห่ง รวมทั้งส่วนราชการหลายแห่งได้รับการจัดตั้งใหม่ แต่มีปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ส่วนราชการที่ตั้งขึ้นใหม่บางแห่งขาดความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจ เช่น เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย ทำให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ขาดความต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2558, หน้า 8) กล่าวว่าปัญหาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค มีปัญหาติดขัดในการดำเนินงานอยู่มาก โดยเป็นปัญหาพื้นฐานในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคที่มีมาตั้งแต่อดีต และปัญหาใหม่ที่เกิดขึ้นภายหลังจากการที่มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารราชการส่วนภูมิภาคแบบบูรณาการ ซึ่งทำให้ราชการส่วนภูมิภาคไม่สามารถแสดง บทบาทใหม่ในการกำกับดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม เป็นปัญหาที่สะสมมาตั้งแต่เดิม รวมกับปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ภายหลังที่มีการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาวัฒนธรรมองค์กรที่ข้าราชการยังยึดติด กระทรวง ทบวง กรม ต้นสังกัดในส่วนกลาง ยังเป็นแบบต่างคนต่างทำ ขาดการประสานงานที่ดี ไม่มีการบูรณาการเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะ

1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านการสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา และร่วมแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ ประชาชนในพื้นที่ ดังกล่าวอย่างเร่งด่วน เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ควรมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินแผนพัฒนาจังหวัด และควรส่งเสริมประชาชนได้มีความรู้ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยเน้นการมีส่วนร่วมของหน่วยงานและประชาชน

1.3 รัฐบาลควรส่งเสริมการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ควรปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในจังหวัดตลอดจนควรกำหนดนโยบายการพัฒนาไปสู่ท้องถิ่นจัดการตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพ

2.2 ศึกษาข้อบกพร่องเจาะจงประเด็นสำคัญในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดใกล้เคียง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). รายงานการพัฒนาระบบราชการไทย ประจำปีพ.ศ. 2551.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว, ทศนีย์ ประธาน และกฤติกา เลขะกุล. (2556). การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ประจำปีงบประมาณ 2555. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

ประสิทธิ์ การกลาง. (2552). รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาขีดสมรรถนะจังหวัดในการจัดทำแผนและงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด, กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.

เยาวภา ปักโคทานัง และ จีรวัฒน์ เจริญสุข. (2557). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมหาสารคาม. วารสารการเมืองการปกครอง ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 มีนาคม – สิงหาคม 2557

สถาบันดำรงราชานุภาพ ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2550). รายงานผลการศึกษาศึกษาการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อเรื่องการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ 2550.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สมใจ ลักษณะ. (2552). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

สำนักงานจังหวัดยโสธร. (2557). แผนพัฒนาจังหวัดยโสธร 4 ปี (2557–2560). ยโสธร: สำนักงานจังหวัดยโสธร.

สำนักงานพัฒนาระบบราชการ. (2548). บทสรุปสำหรับผู้บริหาร: โครงการพัฒนาโครงสร้างการบริหารราชการส่วนภูมิภาค. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). การบริหารราชการส่วนภูมิภาค ตอบโจทย์แบบไหนให้เหมาะกับประเทศไทยและเป็นสากล. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

Gibson, J. L., Ivancevich, J. M. and Donnelly, J. H. (1988). *Organization*. 6 ed. Texas: Business Publication, Inc..